Raadsvoorstel

Raadsvergadering
30 september 2025

Agendapunt

Nummer
25int04492

Onderwerp
Publiek-Publieke Samenwerking (PPS) conceptovereenkomst beschut werk Oldenzaal-Losser

Aan de gemeenteraad.

Samenvatting voorstel
De gemeenten Oldenzaal en Losser beëindigen per 1 januari 2026 hun samenwerking met Larcom voor de uitvoering van beschut werk. In plaats daarvan willen zij samenwerken met de werkontwikkelbedrijven DCW en SWB Midden Twente. Na verkennende gesprekken met beide partijen blijkt dat een publiek-publieke samenwerking (PPS) de voorkeur heeft.

SWB Midden Twente deelt nu de conceptovereenkomst publiek-publieke samenwerking (PPS) met de colleges van de deelnemende gemeenten. En zij verzoekt het college om de conceptovereenkomst voor zienswijze aan de gemeenteraad voor te leggen.

1 Inleiding
Op 10 december 2024 en 10 juni 2025 heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over de ontwikkelingen rond het openbaar lichaam SWB Midden Twente en de voorgenomen samenwerking met gemeente Enschede, onderdeel DCW en de gemeenten Oldenzaal en Losser.

Per 1 januari 2026 beëindigen Oldenzaal en Losser de samenwerking met Larcom voor beschut werk. In het voorjaar van 2024 besloten hun colleges een nieuwe overeenkomst te sluiten met een werkontwikkelbedrijf via uitsluitend recht.

In de afgelopen periode verkenden de gemeenten Oldenzaal en Losser, de DCW en SWB Midden Twente gezamenlijk hoe de uitvoering van (beschut) werk voor inwoners van Oldenzaal en Losser vorm kan krijgen. DCW is een dienst van gemeente Enschede; SWB Midden Twente is een gemeenschappelijke regeling van Borne, Hengelo en Hof van Twente, en heeft een dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Haaksbergen.

Er zijn gesprekken gevoerd over een toekomstbestendige samenwerking, passend bij landelijke ontwikkelingen en de veranderende doelgroep binnen de Participatiewet. Gemeenten en werkbedrijven zijn opgeroepen tot samenwerking aan een duurzame sociale infrastructuur.

De gemeenten Oldenzaal en Losser zien voordelen in samenwerking met zowel DCW als SWB Midden Twente. Gezien de vier publieke partners gaat de voorkeur uit naar een horizontale publiek-publieke samenwerking (PPS), waarbij alle partijen invloed houden op beleid en uitvoering. Dit bevordert samenwerking, kennisdeling en draagvlak. Daarom trekken de gemeenten Oldenzaal en Losser hun eerdere besluit tot het verlenen van uitsluitend recht in.

Er is een conceptovereenkomst PPS opgesteld, die ter zienswijze wordt voorgelegd aan de gemeenteraden van de deelnemende partijen in het openbaar lichaam SWB Midden Twente.

2 Beoogd resultaat
Een zienswijze op de conceptovereenkomst.

3 Argumenten
1.1 SWB en deelnemende gemeenten; krachten bundelen biedt kansen voor inwoners
De primaire doelgroep van de werkleerbedrijven neemt af. Dit betekent dat SWB zal mee moeten bewegen met deze daling. De vraag naar arbeidsontwikkeling zal echter toenemen. Het is de uitdaging voor de komende jaren om de infrastructuur voor zowel het beschutte werk als arbeidsontwikkeling in stand te houden met voldoende diversiteit aan werksoorten. Het vergroten van de doelgroep, namelijk door toevoeging van de bewoners van Oldenzaal en Losser die aangewezen zijn op beschut werk, helpt bij deze uitdaging. Tevens geeft het meer draagvlak en continuïteit om de benodigde ondersteunende diensten in kwantitatieve en kwalitatieve zin in stand te houden.

1.2 Samenwerking en regionaal belang
Door samenwerking vanuit een gedeelde publieke opgave wordt niet de concurrentie opgezocht tussen DCW en SWB maar juist een publieke inhoudelijke en constructieve samenwerking en versterking. Gemeenten Oldenzaal en Losser hebben de twee Twentse werkontwikkelbedrijven, te weten SWB en DCW benaderd voor een samenwerking.

Twente is te kwalificeren als één arbeidsmarktregio en dat geldt ook voor de werkontwikkelbedrijven. Er is géén behoefte aan een nieuwe partij op dit gebied in Twente die het beschut werk voor Oldenzaal en Losser gaat uitvoeren. Dit betekent dat de SWB én DCW ook een morele verplichting voelen om de dienstverlening aan beide gemeenten aan te bieden. Zij doen dat goed en zij bieden de dienstverlening aan beide gemeenten aan, uiteraard tegen de juiste voorwaarden.

1.3 SWB en daarmee Borne lopen geen extra personeels- of huisvestingsrisico
De doelgroep medewerkers van de gemeente Oldenzaal Losser, komen in dienst van de gemeenten Oldenzaal en Losser, dus niet in dienst van SWB/DCW. Dat betekent dat de risico's van deze dienstverbanden ook bij de betreffende gemeenten ligt.

Gemeente Oldenzaal huurt de huidige locatie en dat blijft in de situatie vanaf 2026. De huisvestingskosten komen voor rekening van de gemeenten Oldenzaal en Losser. Er wordt door SWB en DCW geen huisvesting verworven.

1.4 Met publiek-publieke samenwerking behouden alle partijen zeggenschap
De belangrijkste aanleiding is de samenwerking die SWB Midden Twente samen wil aangaan met DCW om deze opdracht uit te voeren. In tegenstelling tot het verlenen van een uitsluitend recht – waarbij één partij de exclusieve opdracht krijgt – behouden alle betrokken partijen bij een PPS een bepaalde invloed

en zeggenschap. Dit versterkt de onderlinge samenwerking, bevordert kennisdeling en vergroot het draagvlak. De gemeente Borne is als deelnemer van de SWB indirect betrokken bij de samenwerking.

1.5 De zienswijze vraagt om verduidelijking van de overeenkomst op verdeling van risico's en afspraken over evenredigheid.
De overeenkomst van deze samenwerking geeft op financiële gronden geen direct extra risico. Door een aantal kleine tekstuele wijzigingen wordt onduidelijkheid en spraakverwarring door (onjuiste) juridische termen voorkomen. Ook zijn er onduidelijkheden over de te verdelen risico's en afspraken over evenredigheid in inbrengt van de 4 partijen. De zienswijze vraagt om deze verduidelijking in de overeenkomst.

Artikel 3: Uitbreiding van de samenwerking zoals hier geformuleerd, betekent voor de in de SWB deelnemende partijen, dat de risico's zonder hun inbreng kunnen toenemen. Dat is onwenselijk. Op de voet van de zienswijzeprocedure van de gemeenschappelijke regeling, artikel 21, en zoals nu het geval is, zou de in artikel 3 geformuleerde uitbreiding van de samenwerking slechts kunnen geschieden nadat de raden om een zienswijze is gevraagd. Voorgesteld word dit ook in de overeenkomst op te nemen om onduidelijkheden hieromtrent weg te nemen.

Artikel 8: Het gaat hier om een meerpartijenovereenkomst, d.w.z. vier partijen gaan deze overeenkomst aan. Zoals het er nu staat kan één partij bij ontevredenheid over één andere partij, ineens de hele overeenkomst ontbinden. Hier kan een geschillenregeling zoals we die vaak kennen bij gemeenschappelijke regelingen ingebouwd worden. En daarbij zal ook moeten worden nagedacht hoe je een samenwerking met een inbreng als beschreven in artikel 4 dan goed ontbindt inclusief de financiële ontbinding.

Artikel 11: In dit artikel is in evaluatie voorzien. Vraag is, wie wordt van de resultaten daarvan gekend. Het is wenselijk, gelet ook op de artikelen 10 en 11a van de WGR, net als hiervoor onder 3, dat de raden worden betrokken bij de evaluatie, of in elk geval op zijn minst worden gekend in de resultaten van de evaluatie. Dit is voor de SWB al een vereiste, omdat het een gemeenschappelijke regeling betreft. Voorgesteld wordt resultaten van de evaluatie cf. artikel 11 van de overeenkomst te delen met de gemeenteraad.

4 Kanttekeningen
1.1 Geen personeelsrisico wel een risico-opslag
SWB zal de Human Resource (HR) taken uitvoeren. Het benodigde ondersteunende personeel zal wel in dienst komen van SWB/DCW. In het financiële voorstel dat aan de gemeenten Losser en Oldenzaal is aangeboden zit een risico-opslag voor de risico's die aan dienstverbanden zijn verbonden.

1.2 Integratierisico
Er zijn zowel frictiekosten opgenomen voor het algemene deel van de samenwerking, Beschut Werk, als ook voor het specifieke deel, de HR-dienstverlening en salarisadministratie. Deze kosten zijn vooraf goed in te schatten.

5 Kosten, baten en dekking
Er zijn geen directe financiële gevolgen voor de gemeente Borne. De huisvesting en personeel worden ondergebracht bij de gemeente Losser en Oldenzaal, er wordt om die reden geen risico verwacht voor de gemeente Borne.

6 Vervolg na besluitvorming
- De gemeenteraad kan tot 30 september 2025 een zienswijze indienen.
- Na besluitvorming wordt de zienswijze aan het bestuur van de SWB gestuurd.

- Het bestuur van de SWB zal de zienswijzen van de deelnemende gemeenten betrekken bij hun besluitvorming in de voorgenomen samenwerking.

Voorstel
Aan de raad wordt voorgesteld om:

1. De zienswijze op de concept-samenwerkingsovereenkomst publiek-publieke samenwerking van 7 juli 2025 (documentnr. 25uit08017) vast te stellen.

Bijlage(n)
Documentnummers:
25ink06206 Concept Publiek-Publieke Samenwerking (PPS) overeenkomst beschut werk Oldenzaal-Losser
25int04493 Raadsbesluit
25uit08017 Zienswijze op PPS-overeenkomst SWB, DCW en Oldenzaal-Losser

Borne, 26 augustus 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Borne,

de secretaris,	de burgemeester,
J. Meijerink	drs. J.H.R. Pierik